Rok XIII. Warszawa, dnia 20 września 1937 r. Nr. 18

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juliusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz.	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

Poprawa sytuacji

W numerze poprzednim „Oszczędności" omówione zostały bilanse łączne kas należących do Związku K. K. O. w Warszawie za pierwsze półrocze roku bieżącego. Wykazano b. pomyślny rozwój wkładów w tych kasach, jak również wzrost akcji kredytowej i lokacyjnej, zwiększenie się pogotowia kasowego i lekką poprawę przypuszczalnej rentowności kas. Obecnie pragniemy poświęcić nieco uwagi sytuacji komunalnych kas oszczędności na terenie całej Polski i wskazać na pewne różnice rozwoju ich działalności. Rozważania poniższe opieramy na zestawieniach bilansowych Komisariatu Bankowego Min. Skarbu.

Podobnie jak w kasach Związku Warszawskiego, ubiegłe półrocze przyniosło znaczny przyrost wkładów i na terenie pozostałych Związków K. K. O. Przyrost dotyczył nie tylko wkładów na książeczkach oszczędnościowych, ale również na rachunkach bieżących. Rozwój wkładów w 358 kasach przedstawiał się następująco (w tys. złotych):

	31.XII.36	31.III.37	30.VI.37	wzrost
wkłady oszczędn. prawno-publ.	84.295	86.878	90.149	+11.7%
wkłady oszczędn. prawno-prywatne	523.673	551.820	569.356	+ 8.8%
Rachunki bieżące	77.640	88.161	97.140	+25.1%
	685.608	726.859	756.645	+10.3%

Uderza w tym zestawieniu wzrost wkładów publicznych, które od dawna miały tendencję spadkową, oraz b. silny rozwój rachunków bieżących, które dochodzą do cyfry 100 milionów złotych. Trzeci fakt zasługujący na podkreślenie w akcji oszczędnościowej, to wzrost wkładów na terenie wszystkich Związków K. K. O., gdy w ostatnim roku przyrost wykazywały tylko kasy wojew. centralnych i wschodnich. Co prawda, jak widać z załączonej tabelki, przyrost wkładów na terenach poszczególnych Związków był niejednakowy, w szczególności zaś został zahamowany w drugim kwartale w kasach śląskich oraz wielkopolskich i pomorskich.

Rozwój wkładów łącznie z saldami rachunków otwartego kredytu przedstawiał się następująco (w tys. złotych):

	31.XII.36	31.III.37	30.VI.37	wzrost
Zw. Warszawski	215.407	236.021	259.974	+41.567
Zw. Lwowski	209.489	216.740	223.598	+14.109
Zw. Poznański	139.760	146.023	148.037	+ 9.277
Zw. Śląski	122.922	130.376	130.372	+ 7.450
	729.160	729.160	758.981	+71.403

Zachodzi pytanie, w jakim stopniu wzrost wkładów odbił się na innych operacjach kas, a przede wszystkim na ich akcji kredytowej? Działalnosć kredytowa kas rozwijała się mniej jednolicie od rozwoju wkładów. Stan udzielonych kredytów w poszczególnych Związkach K. K. O. obrazuje poniższe zestawienie (w tys. złotych):

	31.XII.36	31.III.37	30.VI.37	zmiana
Zw. Warszawski	173.931	183.488	194.151	+20.220
Zw. Lwowski	211.944	208.884	210.442	— 1.502
Zw. Poznański	160.131	158.199	159.501	— 630
Zw. Śląski	90.798	90.368	90.891	+ 93
	636.804	640.939	654.985	+18.181

Poza kasami Zw. Warszawskiego, gdzie połowa przyrostu wkładów została zużyta na akcję kredytową, na terenach innych Związków ekspansji kredytowej nie widać. I tu jednak należy zauważyć, że sytuacja w drugim kwartale uległa poprawie, kie-

dy to wszystkie Związki wykazały wzrost sumy kredytów. Zasadniczo jednak przyrost wkładów w pozostałych Związkach zużyty został na inne cele, o czym jeszcze będzie mowa poniżej.

Jeśli chodzi o przesunięcia w poszczególnych rodzajach kredytów, to przedstawiają się one, jak następuje (w tys. złotych):

	31.XII.36	30.VI.37	zmiana
weksle zdyskontowane	33.576	38.211	+ 4.635
pożyczki wekslowe	129.422	142.300	+12.878
weksle protestowane	42.792	34.761	— 8.031
r-ki bież. otw. kredytu	72.748	71.224	— 1.524
pożyczki terminowe	36.684	38.033	+ 1.349
„ na skrypty dłuż.	92.858	97.466	+ 4.608
„ hipoteczne	152.307	148.410	— 3.897
należności skonwert.	76.417	84.580	+ 8.163
	636.804	654.985	+18.181
odsetki zaległe	9.896	7.737	— 2.159

Zmiany poszczególnych pozycji kredytowych są na ogół analogiczne jak w Związku Warszawskim. Na uwagę zasługuje dalszy spadek weksli zaprotestowanych oraz nie mniej stały objaw kurczenia się kredytów hipotecznych. Kasy udzielają obecnie niemal wyłącznie kredytów wekslowych. Zastanawia również wzrost kredytów na skrypty dłużne. Spadek protestów, jak dotąd, idzie w parze z postępami akcji konwersyjnej.

Obok akcji kredytowej, do której kasy (zwłaszcza Związku Warszawskiego) skierowały część nowych środków obrotowych, pewną część kapitałów użyły K. K. O. w akcji lokacyjnej w ścisłym tego słowa znaczeniu, a więc przede wszystkim na zakup papierów wartościowych. Portfel papierów wartościowych powiększył się w pierwszej połowie rb. bardzo znacznie, bo o 10,6 milionów złotych, co stanowi przyrost 10,3%. Właściwie cały ten przyrost przypada na kasy Zw. Warszawskiego, bo na innych terenach widzimy raczej zjawisko odwrotne, jak to wynika z poniższego zestawienia (w tys. złotych):

	31.XII.36	31.III.37	30.VI.37	zmiana
Zw. Warszawski	36.996	42.875	48.443	+11.447
Zw. Lwowski	23.106	26.190	23.035	— 71
Zw. Poznański	18.989	10.514	18.767	— 222
Zw. Śląski	24.479	24.834	23.963	— 516
	103.570	112.413	114.208	+10.638

Znaczną część przypływu wkładów zużyły kasy na zwiększenie pogotowia kasowego. Zwiększyło się ono we wszystkich Związkach (z wyjątkiem Poznańskiego) o 16,9 miln. złotych, a mianowicie:

	31.XII.36	30.VI.37	zmiana
Zw. Warszawski	32.650	42.988	+10.338
Zw. Lwowski	8.937	13.679	+ 4.742
Zw. Poznański	10.458	10.225	— 233
Zw. Śląski	5.690	7.774	+ 2.084
	57.735	74.666	+16.931

Nie posiadając pod ręką pełnych bilansów K. K. O. nie możemy obliczyć stosunku pogotowia kasowego do krótkoterminowych zobowiązań kas. Możemy wszakże stwierdzić znaczną poprawę w tym względzie w tych Związkach, w których kasy poniosły największe straty na kapitale wkładkowym w roku ubiegłym. Dotyczy to specjalnie kas małopolskich, które połowę tegorocznego przyrostu wkładów przeznaczyły właśnie na wzmocnienie rezerw gotówkowych.

Resztę przypływu wkładów kasy obróciły na spłatę swych zobowiązań w bankach i na zwiększenie rachunków korespondencyjnych. W szczególności zmniejszyły się zobowiązania kas z tytułu redyskonta o 4½ miln. złotych, a suma innych kredytów uzyskanych o 2,4 miliony zł.

Tak się przedstawiają najważniejsze zmiany pozycji bilansowych kas oszczędności w pierwszym półroczu roku bieżącego. Streścić je można w sposób następujący: Znaczny dopływ wkładów do kas komunalnych został tylko częściowo lub nieznacznie użyty na akcję kredytową i lokacyjną; większą część nowych kapitałów zużyły kasy na zwiększenie pogotowia kasowego i spłatę zobowiązań wobec banków państwowych i komunalnych. W ten sposób, korzystając z poprawy sytuacji na rynku pieniężnym kasy w pierwszym rzędzie starają się usunąć te szczerby w bilansach, które powstały na skutek zeszłorocznego odpływu wkładów.

Należy oczekiwać, że przy dalszym pomyślnym kształtowaniu się ruchu wkładów poprawi się również rentowność komunalnych kas oszczędności. Do poprawy rentowności przyczyni się niewątpliwie obniżenie oprocentowania wkładów. Natomiast liczyć się należy z osłabieniem siły płatniczej rolnictwa. Zachodzi obawa, że nieurodzaj tegoroczny wpłynie ujemnie na obsługę długów rolniczych, które stanowią tak poważną pozycję aktywów K. K. O. Jaki będzie ostateczny rezultat działalności kas w roku 1937, za wcześnie jeszcze oceniać. W każdym razie oszczędna gospodarka, ostrożna polityka kredytowa i umiejętna propaganda muszą być nadal zadaniem ich kierownictwa.

B. Obszyński.

Lokaty z bezpieczeństwem prawnym oraz lokaty instytucji publicznych w Komunalnych Kasach oszczędności

Depozyty i wadia licytacyjne oraz przetargowe.

Kodeks Postępowania Cywilnego przewiduje składanie zabezpieczenia przez wpłacanie sum do depozytu lub składanie papierów o pupilarnej pewności. Ogólny przepis w tym przedmiocie zawiera art. 546 § 1. K. P. C., który mówi, że w przypadkach, w których Kodeks przewiduje zabezpieczenie, powinno ono być złożone w gotowiźnie lub w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których według przepisów wolno umieszczać fundusze osób małoletnich. Przepis ten nie do-

tyczy tylko spraw o prawo własności, gdzie zabezpieczenia sąd może udzielić w formie sekwestru (art. 862 § 1. K. P. C.). Z przepisu powyższego wynika, że wszelkie zabezpieczenie roszczeń w postępowaniu sądowym lub egzekucyjnym może nastąpić przez złożenie odpowiedniej sumy na oprocentowanie na książeczkę K. K. O. i zdeponowanie książeczki w sądzie. Zaspokojenie roszczeń ze złożonego wkładu następuje stosownie do decyzji sądu.

Inaczej przedstawia się sprawa sum uzyskanych z egzekucji lub sekwestru sądowego. Na podstawie art. 547 i 862 § 2 pkt 3) K. P. C. kwoty pieniężne uzyskane z egzekucji lub z sekwestru sądowego składane być muszą do depozytu sądowego. Potwierdza to § 24 instrukcji dla komorników (Dz. U. R. P. Nr 114/1932 r., poz. 946). Pieniądze złożone do depozytu sądowego wpłaca się do kasy urzędu skarbowego lub kasy sądowej, która przekazuje je urzędowi skarbowemu. Strony interesowane mogą składać do sądu wnioski o umieszczenie złożonej sumy na oprocentowanie. Na podstawie art. 547 § 2 i 862 § 2 pkt. 3) K. P. C. sąd, jeżeli uzna to za właściwe ze względu na wysokość sumy i na czas, w ciągu którego ma być zatrzymana, może zarządzić złożenie sumy depozytowej na oprocentowanie. Z przepisów tych wynika, że sposób ulokowania i rodzaj instytucji, w której ma być ulokowany depozyt, zależy od decyzji sądu. Ustawa nie zawiera żadnych ograniczeń. Ze względu jednak na to, że depozyt znajduje się pod opieką sądu, domniemywać należało by obowiązek ulokowania sumy na oprocentowanie na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu z dn. 15.II. 1928 r., a zatem z pupilarnym bezpieczeństwem. W tym wypadku nie ma żadnych przeszkód, aby sądy nie lokowały sum z egzekucji i z sekwestru na oprocentowanie w komunalnych kasach oszczędności.

W związku z powyższym pozostaje sprawa rękojmi, którą składać muszą licytanci przy egzekucji z nieruchomości, wynoszącej 1/10 część sumy oszacowania. Na podstawie art. 686 § 2 K. P. C. rękojmia powinna być złożona w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno lokować fundusze osób małoletnich. Przywilej szczególny dla instytucyj kredytu długoterminowego zawarty w rozporządzeniu z dn. 27.X.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 812) przewiduje, że rękojmia może być złożona w gotowiźnie lub w papierach wartościowych, które wedle obowiązujących przepisów mają bezpieczeństwo pupilarne. Przepisy specjalne dla Państwowego Banku Rolnego nie zawierają żadnych szczegółowych przepisów o formie rękojmi (art. 24 rozp. z dn. 21.X. 1932 r. Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 769). Rozporządzenie o Banku Gospodarstwa Krajowego odsyła w sprawach egzekucyjnych do przepisów Tow. Kred. Ziemskiego i T-wa Kred. m. Warszawy. Jak z przytoczonych przepisów wynika, w sprawach egzekucyjnych z nieruchomości, za wyjątkiem egzekucji instytucyj kredytu długoterminowego, rękojmia może być składana na książeczki oszczędnościowe K. K. O.

Czy natomiast książeczka podpada pod pojęcie papieru wartościowego w rozumieniu rozporządzenia z 27.X.1932 r. o egzekucji instytucyj kredytu długoterminowego, jest rzeczą wątpliwą. W praktyce zdarzały się wypadki odrzucenia tego rodzaju sposobu złożenia rękojmi. Przepisu, co należy rozumieć pod pojęciem papieru wartościowego, ustawodawstwo polskie nie posiada. Skoro rozporządzenie z dn. 15.II. 1928 r. określa, że te książeczki wkładkowe, które korzystają z prawa papierów posiadających bezpieczeństwo prawne, mogą być przedmiotem lokat sum pupilarnych, nie znaczy to jeszcze, że papier wartościowy jest przeciwstawiony książeczce. Zresztą wykładnia ustawy o opłatach stemplowych uważa książeczkę za papier wartościowy[1]). Termin „papier wartościowy", spotykany w Kodeksie Zobowiązań, Kodeksie Handlowym i innych ustawach, ustawodawca i doktryna rozumieją jako obligację lub akcję (np. art. 545 K. Z. „papier wartościowy lub rzeczy zamienne inne niż pieniądze" itp.), tj. taki dokument na okaziciela, który jest w przeważnej mierze zamienny, notowany lub dopuszczony do obrotów na giełdzie, a nawet jeśli nie jest papierem giełdowym — posiadający cenę rynkową. Z analizy poszczególnych przepisów wynika, że papier wartościowy jest szczególną formą dokumentu na okaziciela, bądź imiennego nawet. Książeczka wkładkowa jest także dokumentem na okaziciela lub imiennym, stwierdzającym istnienie wierzytelności, podobnie jak obligacja, z tą wszakże różnicą, że wierzytelnością z książeczki jest wkład, zaś z obligacji pożyczka. Jeszcze znaczniejsza różnica występuje przy akcji, która jest stwierdzeniem udziału w kapitale zakładowym. Uznanie książeczki za papier wartościowy tylko w tym wypadku nie budziłoby wątpliwości, gdyby przyjąć w rozumowaniu papier wartościowy jako wszelkiego rodzaju dokument stwierdzający istnienie praw majątkowych. Prowadziłoby to jednak do bardzo daleko idących konsekwencji i nie odpowiadałoby intencji ustawodawstwa, które operuje pojęciem papieru wartościowego zawsze w zwężającym znaczeniu. Z tych względów wydaje się, że wobec brzmienia art. 25 rozporządzenia z 27.X.1932 r., przy egzekucji przez instytucje kredytu długoterminowego książeczki oszczędnościowe komunalnych kas oszczędności mogą być odrzucane jako rękojmia.

De lege ferenda należało by zauważyć, że przepis art. 25 rozp. z dn. 27.X.1932 r. powinien być uzgodniony z art. 686 § 2 K. P. C. Brzmienie bowiem tego przepisu jest sprzeczne z obowiązującym ustawodawstwem o pupilarności lokat, a także poważnie redukuje zakres przywilejów nadawanych poszczególnym instytucjom kredytowym. Zresztą wydaje się rzeczą niepożądaną, aby w ustawie egzekucyjnej szczególnej zachodziła wyraźna sprzeczność z ustawą zasadniczą, sprzeczność nie wywołana żadnymi względami gospodarczymi czy proceduralnymi, a istniejąca przypuszczalnie dzięki przeoczeniu.

Depozyty notariuszy nie mogą być lokowane w komunalnych kasach oszczędności, gdyż art. 110 § 2 prawa o notariacie (Dz. U. R. P. Nr 84/1933 r. poz. 609) przewiduje, że jeżeli odbiór nie nastąpi w ciągu tygodnia od przyjęcia, notariusz składa pieniądze lub papiery wartościowe do depozytu sądowego albo umieszcza je w państwowej instytucji kredytowej. Przepis tego rodzaju jest krzywdzący dla K. K. O., gdyż daje przywilej bankom pań-

1) A. Rozenkranc — Ustawa o opłatach stemplowych — str. 479 4, do art. 75.

stwowym i P. K. O. z pominięciem komunalnych kas oszczędności, które przecież rozporządzenie o sposobie lokowania funduszów z bezpieczeństwem prawmym uważa za instytucje pupilarne, i które mają nadaną pupilarność przez ustawę szczególną.

Jednolite przepisy prawne, zawarte w ustawie z dn. 15.II.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 127) oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 29.I.1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 92) o przetargach na dostawy i roboty, nie zawierają szczegółowych wskazań co do kaucyj i wadiów. § 27 rozp. Rady Ministrów przewiduje tylko, że rodzaje przedmiotów, przyjmowanych na wadia będą podawane przez Ministra Skarbu w drodze okólników ogłoszonych w „Monitorze Polskim". Dotychczas okólniki takie w Monitorze nie pojawiły się.

Na podstawie art. 27 rozporządzenia z 24.X. 1934 r. o K. K. O. książeczki oszczędnościowe będą przyjmowane przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i komunalne oraz monopole państwowe na równi z kaucjami i wadiami składanymi w gotówce, przy czym na kaucje i wadia wymagane z jakiegokolwiek tytułu. Z przepisu tego wynika, że prawo posiadacza książeczki nie może być przy złożeniu kaucji lub wadium ograniczone. Zdarzające się w praktyce zastrzeżenia, że książeczki oszczędnościowe nie będą przyjmowane na wadium, polegają na nieporozumieniu i nienależytym stosowaniu przepisów prawnych. Obowiązkiem K. K. O. jest dbać o to, aby w wypadku zamieszczenia ograniczeń dla książeczek oszczędnościowych przy ogłoszeniu przetargowym zainterweniowała w porę u właściwych władz.

Lokaty funduszów przez instytucje publiczne.

Fundusze związków samorządowych, zakładów i przedsiębiorstw komunalnych mogą być lokowane w komunalnych kasach oszczędności. Wynika to przede wszystkim z organicznego związku kasy z samorządem. Przepisy prawne o kasowości i rachunkowości związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 11/1933, poz. 72) przewidują nawet większe i dalej idące uprawnienia. Mianowicie na podstawie § 1 tego rozporządzenia zarząd związku komunalnego może poruczyć poszczególnym instytucjom finansowym załatwianie w jego imieniu i na jego rachunek operacji kasowych. W budżetach związków samorządowych przewidziane są dochody od sum na r-kach w instytucjach finansowych w dz. I. Bilans wzorowy pomieszcza w grupie IX lokaty w instytucjach finansowych.

Przedsiębiorstwa i zakłady samorządowe obowiązane są odkładać pewne fundusze z przeznaczeniem na renowację i amortyzację urządzeń. Tego rodzaju fundusze, jak potwierdza dotychczasowa gospodarka budżetowa przedsiębiorstw komunalnych, rozpływały się w ogólnych wydatkach budżetu administracyjnego lub inwestycyjnego związków samorządowych. Należyte uregulowanie gospodarki samorządowej wymagać będzie, aby te fundusze powstawały i nie były zużywane na bieżące potrzeby związków samorządowych. Przy tworzeniu się tych funduszów odpowiednie roczne odpisy winny wpływać w formie lokat do K. K. O.

Komunalne instytucje kredytowe mogą lokować swoje fundusze w K. K. O. Statut gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych (Dz. U. R. P. Nr 35/1925 r. poz. 239) przewiduje, że mogą one lokować wolną gotowkę w komunalnych instytucjach kredytowych. Komunalne kasy oszczędności mają prawo lokować swoje fundusze w innych K. K. O. na podstawie § 24 rozporządzenia wykonawczego, przy czym konieczne jest na to zezwolenie Związku K. K. O. Statut Polskiego Banku Komunalnego S. A. w Warszawie nie zawiera ograniczeń co do sposobu lokowania funduszów w komunalnych kasach oszczędności. Statut Komunalnego Związku Kredytowego, który prowadzi przedsiębiorstwo bankowe Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, w § 43 przekazuje Wydziałowi Związku ustalenie sposobu umieszczania wolnej gotowizny Banku, przy czym winny być przestrzegane zasady obowiązujące instytucje z przywilejem pupilarnej pewności. Przepis ten daje Komunalnemu Bankowi Kredytowemu możność lokat wolnej gotówki w K. K. O.

Wolne fundusze państwowe nie mogą być lokowane w K. K. O. Przepisy odnoszące się do tych funduszów (Dz. U. R. P. Nr 78/1930, poz. 607) zezwalają na lokowanie wolnych funduszów skarbowych tylko w Banku Polskim i P. K. O. Fundusze monopolów państwowych: solnego, spirytusowego i tytoniowego (Dz. U. R. P. Nr 4/1933, poz. 25, 26 i 27) mogą być lokowane tylko w bankach państwowych, P. K. O. i Banku Polskim. Podobnie mogą być lokowane wolne fundusze Polskiego Monopolu Loteryjnego (statut ogłoszony w Dz. Urzęd. Min. Skarbu Nr 6/1937 r. poz. 169). Dla przedsiębiorstw państwowych skomercjalizowanych sposób lokowania wolnych funduszów ustala rada administracyjna każdego przedsiębiorstwa, a to zgodnie z art. 19 rozporządzenia o wydzieleniu oraz komercjalizacji przedsiębiorstw państw. (Dz. U. R. P. Nr 25/1927, poz. 195). Fundusze państwowe, wydzielone z budżetu ogólnego bądź nawet figurujące w budżetach poszczególnych ministerstw, mają ustawowy sposób lokowania i administracji przez poszczególne banki państwowe lub własne organa zarządzające: np. Funduszu Pracy. Dla tego ostatniego nie przewiduje się ani w ustawie, ani w statucie specjalnej formy lokat.

Banki państwowe mogą lokować fundusze w K. K. O., a mianowicie Bank Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. R. P. Nr 46/1924 r., poz. 478) na podstawie § 62 statutu, który przewiduje, że sposób lokat ustali Rada Banku, zaś Państwowy Bank Rolny (Dz. U. R. P. Nr 117/1932 r. poz. 967) na podstawie § 53 statutu, który przewiduje, że Bank może zasilać w środki obrotowe powiatowe kasy oszczędności (K. K. O. pow. zw. sam.). Lokaty banków państwowych mogą mieć jednak charakter nie tyle lokat co kredytów udzielonych kasom w tej formie. Na podstawie rozporządzenia z 24.X.1934 r. o K. K. O. na tego rodzaju sumy nie mogą być wystawiane książeczki oszczędnościowe, lecz tylko imienne książeczki wkładkowe (§ 21 rozp. wykonaw-

czego). Pocztowa Kasa Oszczędności nie może nawet udzielić K. K. O. kredytu w tej formie, gdyż jej statut zawiera w przedmiocie udzielenia kredytów przepisy bardzo ograniczające.

Poważną pozycję w bilansach kas stanowią samorządowe fundusze emerytalne. Sprawa funduszów emerytalnych tworzonych przez związki samorządowe nie znalazła dotychczas ustawowego rozwiązania. Tworzenie funduszów oparły związki samorządowe na okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 18 lipca 1929 r. Nr 148. W okólniku tym podano statut wzorowy funduszu emerytalnego. Statut ten jest uchwalany przez organy stanowiące związków samorządowych. W myśl przepisów statutu fundusze emerytalne samorządowe mogą lokować gotówkę z bezpieczeństwem pupilarnym. Prawie wszystkie fundusze emerytalne lokują swoje kapitały w K. K. O. Dyskutowany od dłuższego czasu projekt ustawowego uregulowania ubezpieczenia emerytalnego pracowników związków samorządowych wprowadzi prawdopodobnie także szeroką możność lokowania w K. K. O. samorządowych funduszów emerytalnych.

Statut Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 34/1935 r. poz. 244) nie zawiera ograniczeń co do sposobu lokowania wolnych funduszów Związku. Natomiast fundusz emerytalny, który Związek ma stworzyć dla własnych pracowników, musi być ulokowany z bezpieczeństwem prawnym, a więc może być także lokowany w K. K. O.

Stowarzyszenia prywatne mogą lokować swoje kapitały zgodnie z postanowieniami statutów. Lokata w K. K. O. nastręcza się sama przez się, jako posiadająca bezpieczeństwo prawne. Wśród stowarzyszeń uznanych za stowarzyszenia wyższej użyteczności tylko statut wzorowy ochotniczych straży pożarnych (Dz. U. R. P. Nr 7/1935, poz. 35) przewiduje w § 34, że fundusze straży mogą być lokowane w instytucjach finansowych publiczno - prawnych, a zatem także w K. K. O. W statutach innych stowarzyszeń nie spotkaliśmy tego rodzaju ograniczenia.

Stowarzyszenia dobrowolne lub półprzymusowe tego typu, jak związki wałowe, spółki drogowe, spółki wodne i melioracyjne itp., mogą lokować, zdaniem naszym, swoje kapitały w K. K. O., gdyż w ich statutach nie znajdujemy ograniczeń w tym przedmiocie. Także nie spotyka się ograniczeń w statutach związków i gmin wyznaniowych, religijnych i kościelnych.

Rozporządzenie z dn. 26.I.1928 r. o kontroli ubezpieczeń (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 64) przewiduje sposoby lokowania funduszów instytucyj ubezpieczeniowych. Rozporządzenie to i statuty poszczególnych instytucyj ubezpieczeniowych rozróżniają tzw. „fundusz ubezpieczeniowy" i fundusze rezerwowe i zasobowe. Fundusz ubezpieczeniowy, składający się z rezerwy składek i innych funduszów technicznych, zgodnie z planami ubezpieczeniowymi może być między innymi lokowany we wkładkach oszczędnościowych na książeczki wkładkowe, które z mocy obowiązujących przepisów korzystają z bezpieczeństwa prawnego (art. 39 ust. 1 pkt. h)). Co do innych funduszów statuty poszczególnych instytucyj ubezpieczeniowych rozmaicie normują sprawę lokowania tych kapitałów.

W praktyce nasunąć się może pewna trudność dla kas przy uzyskiwaniu lokat instytucji ubezpieczeniowych, a to w związku z art. 31 ust. (3) rozporządzenia z 24.X.1934 r. o K. K. O., który zabrania kasom wystawiania książeczek oszczędnościowych z tytułu lokat składanych przez instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, o czym była już mowa w pierwszej części naszego artykułu. Wprawdzie rozporządzenie wykonawcze z 16.III.1937 r. w § 21 pkt. 5 zezwala kasom przyjmować na imienne książeczki wkładkowe lokaty, w szczególności lokaty instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, jednak nie rozciąga na tego rodzaju lokaty przywileju pupilarności. Należało by zatem przepis art. 37 (1) o pupilarności wkładów na książeczkach oszczędnościowych rozszerzyć i na imienne książeczki wkładkowe. Obecny stan prawny jest, zdaniem moim, wynikiem pewnego przeoczenia. Ustawodawca, dążąc do należytego wyodrębnienia rzeczywistych oszczędności od lokat finansowych, wprowadził dwa typy książeczek, pozostawiając bez zmiany dawny przepis o przywileju pupilarności, który przecież w tekście ustawodawczym z 1927 r. odnosił się także i do lokat finansowych.

Największy spośród publicznych zakładów ubezpieczeń — Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych — posiada w swym statucie nieco odmienne uregulowanie sprawy lokat swych funduszów. Na podstawie art. 18 rozporządzenia o P. Z. U. W. (tekst jednolity Dz. U. R. P. Nr 3/1933 r. poz. 23) połowa kapitału zapasowego i $^3/_5$ zakładowego muszą być ulokowane w Banku Polskim i państwowych instytucjach kredytowych, a dopiero reszta może być lokowana w bankach i K. K. O., zgodnie z zatwierdzonym planem lokat. Inne publiczne zakłady ubezpieczeń mają tę sprawę uregulowaną w różny sposób.

Przepisy prawne o ubezpieczeniu społecznym (chorobowe, wypadkowe, powszechne emerytalne itp.) stworzyły pojęcie „lokaty zabezpieczonej". Pojęcie to jest nieco szersze od pojęcia lokaty z bezpieczeństwem prawnym (pupilarnym). Szczególnie odnośnie komunalnych instytucyj kredytowych nie jest wymagana lokata funduszów na książeczki wkładkowe. Odpowiedni przepis ustawy scaleniowej o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51/1933 r. poz. 396) brzmi, że za lokatę zabezpieczoną między innymi należy uważać „umieszczanie funduszów w komunalnych instytucjach kredytowych". Z przepisu tego wynika, że dopuszczalna jest tu każda forma lokaty, a zatem na książeczkę wkładkową, za listem lokacyjnym, na rachunku czekowym itp. Przy lokatach instytucyj ubezpieczeń społecznych stawiany jest wymóg umieszczania funduszów w złotych w złocie, zgodnie z przepisami ustawy z 15 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 97, poz. 855). Zastrzeżenie tego rodzaju jest dopuszczalne i może być przez kasy przyjmowane.

Poza funduszami instytucyj powszechnych ubezpieczeń społecznych przepis o umieszczaniu funduszów w formie lokat zabezpieczonych spotykamy w statutach niektórych ubezpieczeń specjalnych, np. Kasy Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego itp. Te ubezpieczenia szczególne, a zwłaszcza kasy brackie lokują swoje kapitały w K. K. O.

Kapitały fundacyj mogą być lokowane w komunalnych kasach oszczędności. Ogólny przepis o tym zawierają art. 1 i 2 rozporządzenia z dn. 15.II.1928 r. o sposobie lokowania funduszów przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne oraz o sposobie lokowania kaucji z tytułu obowiązku publicznego.

*
* *

Omówiliśmy powyżej ważniejsze przepisy dotyczące lokowania w K. K. O. funduszów, które ustawodawstwo otacza szczególniejszą opieką. Na marginesie niektórych przepisów zamieściliśmy pewne postulaty, które należało by przeprowadzić. Obecnie pozostaje tylko podsumować ważniejsze z nich, zwłaszcza takie, które były już podnoszone w memoriałach i pismach przez Związki kas oszczędności. A zatem:

1) należałoby uzupełnić art. 110 prawa o notariacie (rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27.X.1933 r., Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 609) w tym kierunku, aby depozyty notarialne niepodjęte przez uprawnione osoby w ciągu tygodnia mogły być lokowane przez notariuszy, obok państwowych instytucji kredytowych, również w K. K. O.;

2) przepis art. 25 rozporządzenia z 27.X.1932 r. Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 812) o uprawnieniach niektórych towarzystw kredytu długoterminowego przy przeprowadzaniu egzekucji z nieruchomości powinien być roszerzony przez uzgodnienie go z § 2 art. 686 K. P. C. w tym kierunku, że rękojmia licytacyjna może być składana w książeczkach oszczędnościowych K. K. O.;

3) przy najbliższej nowelizacji ustawodawstwa o K. K. O. należało by art. 37 rozporządzenia z 24.X. 1934 r. zmienić w tym kierunku, że z przywileju pupilarności korzystają wkłady nie tylko na książeczkach oszczędnościowych, ale i na imiennych książeczkach wkładkowych K. K. O., przewidzianych w pkt 5) § 21 rozporządzenia wykonawczego z 16.III.1937 r.; nadto

4) przepisy o sposobach lokowania funduszów przez różne instytucje publiczne należało by uzgodnić z przepisami zasadniczego rozporządzenia z 15.II. 1928 r. o sposobie lokowania funduszów przez osoby prawa publicznego.. itd. (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 141), szczególnie tam, gdzie przepisy rozporządzeń lub statutów ograniczają możność lokaty funduszów w K. K. O.

Stanisław Sakłak.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu sierpniu 1937 r.

Dz. Ust. Nr 59,

poz. 464. Ustawa z dn. 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego.

Dz. Ust. Nr 60,

poz. 471. Ustawa z dn. 7 sierpnia 1937 r. o rozciągnięciu na górnośląską część województwa śląskiego przepisów o wykonaniu reformy rolnej;

poz. 472. Ustawa z dn. 7 sierpnia 1937 o rozciągnięciu na górnośląską część województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o przyjmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne.

Dz. Ust. Nr 61,

poz. 481. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 5 sierpnia 1937 w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Opieki Społecznej i Skarbu o zastępczym powszechnym obowiązku wojskowym.

Dz. Ust. Nr 63,

poz. 489. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 sierpnia 1937 w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień międzynarodowej umowy dotyczącej regulowania produkcji i zbytu cukru, podpisanej wraz z protokołem w Londynie dnia 6 maja 1937.

ORZECZNICTWO SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE

Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.

„Rozwiązując umowę o pracę z ważnej przyczyny bez wypowiedzenia ani pracownik, ani pracodawca nie są zobowiązani do zawiadomienia drugiej strony o przyczynach tego rozwiązania".

Pracodawca rozwiązał umowę o pracę z powodu pewnych nadużyć, nie zawiadamiając pracownika o powodach. O przyczynie rozwiązania umowy pracownik dowiedział się dopiero na 3 dni przed jej rozwiązaniem.

Zgodnie z Sądem Okręgowym orzekł Sąd Najwyższy, że w ustawie nie ma przepisu, by pracownik lub pracodawca rozwiązując umowę z ważnej przyczyny bez wypowiedzenia, miał obowiązek tę przyczynę podać drugiej stronie do wiadomości. W sporze więc chodzić może o przyczyny, dla których umowa została rozwiązana, a obojętne jest, o których z nich druga strona nie została zawiadomiona.

Orzeczenie Izby Cywilnej z 4.XII.1936 (C. II. 1762/36).

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego z r. 1937. Zesz. VI. Nr kol. 230.

Nieistotne wzmianki na wekslu.

„Wzmianka na wekslu o właściwości sądu należy do dodatków nie wpływających na ważność wekslu".

Sąd Grodzki oddalił pozew Banku Ludowego w K. o zapłatę weksu na zł 2.000,— uwzględniając zarzut pozwanego niewłaściwości sądu. Przedmiotem sprawy był własny weksel

pozwanego zaopatrzony w następujący dopisek. „Wszelkie kwestie sporne wynikające z tego wekslu rozstrzyga w myśl umowy Sąd Grodzki w K.“. Sąd Okręgowy, jako Apelacyjny, zatwierdził wyrok Sądu Grodzkiego, wywodząc, że jakkolwiek Sąd Grodzki powinien był pozew odrzucić postanowieniem, nie mniej wyrok jego w wyniku ostatecznym jest słuszny, albowiem dopisek dotyczący Sądu Grodzkiego odbiera dokumentowi cechy wekslu.

Na odmiennym stanowisku stanął Sąd Najwyższy. Skoro dokument zawiera wszystkie istotne cechy wekslu, dodatek dotyczący właściwości sądu nie może go pozbawić charakteru wekslu. Dodatki na wekslu wykraczające poza treść istotnych jego cech można podzielić na dodatki dopuszczalne i niedopuszczalne; drugą kategorię dodatków można znów podzielić na takie, które nie wpływają na ważność wekslu oraz na takie, które pociągają za sobą jego nieważność bądź w oświadczeniu wekslowym objętym dodatkiem, bądź w całości. Wzmianka o właściwości należy do dodatków wymienionych na pierwszym miejscu. Wobec braku szczególnego zakazu w prawie wekslowym wyjść należy z założenia, że ustawa nie zabrania umieszczenia na wekslu poza głównymi jego cechami dalszych oświadczeń, które z istotą wekslu nie pozostają w sprzeczności.

Umowa o właściwość sądu nie zawiera niedopuszczalnego rozszerzenia zobowiązania wekslowego, ponieważ chodzi o nieistotną jego część składową, którą ustawa normuje tylko na wypadek, gdy strony czego innego nie postanowią.

W dalszych swoich wywodach Sąd Najwyższy zastrzegł, że jednakże wzmianka na wekslu o właściwości sądu nie jest ważną umowę w myśl art. 52 K. P. C., który wymaga dla zmiany właściwości sądu, umowy na piśmie. Umowa taka wymaga pisemnego oświadczenia woli obu kontrahentów, nadpis zaś na wekslu (w danym wypadku) żadnego oświadczenia powoda nie zawiera, jakkolwiek powód, mając weksel w ręku, mógł każdego czasu brak swego pisemnego oświadczenia już przez samo złożenie na wekslu swego podpisu uzupełnić.

Orzeczenie Izby Cywilnej z 14.II.1936 (C. III. 625/34).

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego za r. 1937. Zesz. VI, Nr kol. 201.

Kronika krajowa

Ś. p. Mikołaj Wajman.

W dniu 7 września zmarł ś. p. Mikołaj Wajman, Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności pow. Wołożyńskiego.

Zmarły urodził się dn. 13 grudnia 1888 r. w Petersburgu, tam też ukończył szkołę średnią. Od 1906 r. pracuje w różnych firmach handlowych, a od r. 1912 do 1917 w Banku Handlowym w Petersburgu początkowo w charakterze zwykłego urzędnika, a następnie w charakterze kierownika wydziału. Rok 1920 spędza na służbie ochotniczej w wojsku polskim. Od 1 lutego 1921 pracuje na terenie Wołożyna, początkowo przy Starostwie Powiatowym, a następnie w prywatnych instytucjach. Od dnia 15 czerwca 1927 r., tzn. od chwili uruchomienia przez powiat wołożyński Komunalnej Kasy Oszczędności, piastuje stanowisko Dyrektora tejże placówki.

Zmarły był członkiem Rady Związku K. K. O. w Warszawie od 1934 r. Tracimy w nim sumiennego pracownika, który dobrze pełnił swą rolę na polu organizacji i propagowania oszczędności.

Objęcie urzędowania przez nowego Dyrektora Zarządzającego K. K. O. m. st. Warszawy.

W dniu 16 września 1937 r. objął urzędowanie nowy Dyrektor Zarządzający K. K. O. miasta st. Warszawy, p. Min. M. Dolanowski.

Objęcie urzędowania odbyło się w sposób uroczysty. O godz. 3-ej po południu przybył do lokalu Kasy p. Prezydent St. Starzyński, który w asyście p. o. Dyrektora Zarządzającego p. E. Zacharzewskiego i pp. Dyr.: K. Huzarskiego i St. Ratyńskiego, przedstawił zgromadzonym pracownikom Kasy nowego Dyrektora Zarządzającego p. Min. Mikołaja Dolanowskiego.

Przemówienia rozpoczął p. Prezydent Miasta, St. Starzyński, oznajmiając oficjalnie zebranym, iż Rada Kasy na jednym z ostatnich posiedzeń wybrała na stanowisko Naczelnego Dyrektora K. K. O. miasta st. Warszawy — po śmierci ś. p. Prezesa M. Szczepkowskiego, — p. Min. M. Dolanowskiego, który z tą chwilą obejmuje w Kasie swój urząd.

P. Prezydent Miasta Stefan Starzyński, powierzając p. Min. M. Dolanowskiemu w imieniu Rady Kasy tak poważne stanowisko, zwrócił się do personelu Kasy z apelem o owocną z nim współpracę, a następnie podkreślił doniosłą rolę, jaką K. K. O. miasta st. Warszawy odgrywa w życiu gospodarczym stolicy. W przemówieniu swym p. Prezydnet zaznaczył, że w czasie kiedy rząd stopniowo realizuje poprawę koniuktury gospodarczej w państwie, K. K. O. miasta st. Warszawy, prowadząc ostrożną politykę finansową, winna zdobywać coraz szersze podstawy do dalszej twórczej działalności dla rozwoju Warszawy, a zwłaszcza stołecznego rzemiosła, przemysłu i handlu.

W zakończeniu swego przemówienia p. Prezydent Miasta podziękował gorąco p. Dyrektorowi E. Zacharzewskiemu za sprężyste i owocne kierownictwo Kasą, sprawowane od czasu choroby ś. p. Prezesa M. Szczepkowskiego.

Z kolei w imieniu Dyrekcji i pracowników Kasy p. Dyr. E. Zacharzewski powitał p. Min. M. Dolanowskiego jako Naczelnego Dyrektora, stwierdzając pomyślny rozwój K. K .O. miasta st. Warszawy dzięki dobrym podstawom organizacyjnym i wytężonej pracy założyciela i pierwszego Prezesa Kasy,

ś. p. Mieczysława Szczepkowskiego, łącznie z jej pracownikami.

Następnie p. Dyr. E. Zacharzewski dał wyraz przekonaniu, że Kasa znajdzie w nowym Dyrektorze kierownika, który ją jeszcze bardziej rozwinie i wyraził życzenie, aby nowy Naczelny Dyrektor utrwalił tradycję swego poprzednika w życzliwym ustosunkowaniu się do współpracy z Dyrekcją i personelem Kasy.

W odpowiedzi na powyższe przemówienia zabrał głos Dyrektor Dolanowski. Oświadczył on, że zdaje sobie sprawę z wagi obowiązków, jakie bierze na swe barki, stając na czele tak poważnej placówki gospodarczo - społecznej w stolicy. Jednocześnie p. Dyr. Dolanowski zapewnił zebranych, że dołoży starań, aby przy zachowaniu dotychczasowej ostrożnej gospodarki finansowej Kasy rozszerzyć jej działalność gospodarczo-społeczną dla dobra najszerszych warstw ludności stolicy.

Dziękując pracownikom za dotychczasową pracę dla dobra instytucji p. Min. Dolanowski zwrócił się do nich z prośbą o wydatną współpracę nad dalszym rozwojem Kasy i zapewnił zebranych, że znajdą w nim lojalnego i pełnego życzliwej koleżeńskości opiekuna.

Powołując się zaś na jak najlepsze stosunki z ś. p. Prezesem M. Szczepkowskim oraz na serdeczną współpracę na innych terenach z p. Dyr. E. Zacharzewskim, p. Dyr. M. Dolanowski dodał, że pragnie ją utrzymać również na terenie Kasy dla dobra instytucji.

Centrala finansowa K. K. O. w Małopolsce.

Od dłuższego już czasu trwają pracę nad przekształceniem Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie na centralę finansową małopolskich kas oszczędności, która pełniłaby zarazem rolę banku komunalnego na terenie województw południowych.

Nie jest to koncepcja nowa. „Gęsto usiana sieć komunalnych kas oszczędności na obszarze całej Małopolski — jak pisze „Codzienna Gazeta Handlowa“ (Nr 202 z 4 bm.) — zaczęła już od czasu powstania Państwa Polskiego odczuwać potrzebę posiadania własnej bankowej instytucji nadrzędnej służącej celom popierania interesów K. K. O., udzielania im kredytu, ułatwiania korzystnego i celowego lokowania ich rezerw płatniczych oraz pośredniczenia między nimi jak również resztę rynku pieniężnego i kapitałowego w obrocie pieniężnym i kredytowym. Brak takiej instytucji dawał się odczuwać tak w czasach dobrej jak i złej koniunktury. Nieraz obserwowano, że jedne kasy na skutek silnego dopływu wkładów obfitowały w nadmiar środków pieniężnych, podczas gdy równocześnie inne kasy, niekiedy nawet sąsiednie, wobec chwilowego wycofywania lokat lub konieczności uskutecznienia innych wypłat, znalazły się w roli poszukujących płynnych środków, a gdy środki te nie zawsze znajdowano w instytucji emisyjnej, przystępowały kasy do restrykcji kredytowych.

Silny dopływ wkładów, a co za tym często idzie, zbyt wysokie pogotowie kasowe w wypadku równoczesnego braku normalnego zapotrzebowania na kredyt prowadzi z jednej strony do zmniejszenia się rentowności kas, z drugiej zaś stwarza niebezpieczeństwo szukania słabych kredytobiorców, co w konsekwencji naraża na zamrożenie wierzytelności lub nawet na straty.

Własna, z kasami ściśle związana instytucja centralna jest w stanie niebezpieczeństwom tym w dużej mierze zapobiec. Rzecz prosta, że tego rodzaju cntrala K. K. O. doskonale nadaje się równocześnie na instytucję finansową dla samorządów oraz ich przedsiębiorstw i zakładów“.

Do tych zadań ma być dostosowana wkrótce Galicyjska Kasa Oszczędności, najstarsza kasa oszczędności na ziemiach polskich.

Jak słychać, jest już opracowany projekt statutu nowej instytucji i uzgodniony ze Związkiem K. K. O. we Lwowie. Projekt ten zachowuje wszystkie dotychczas prowadzone operacje Kasy oraz gwarancję Skarbu Państwa za wkłady oszczędnościowe, a nadto prezwiduje objęcie funkcji centrali dla K. K. O. czterech województw małopolskich oraz funkcji instytucji finansowej dla samorządów tegoż terenu, ich przedsiębiorstw i zakładów, z prawem emisji obligacji komunalnych. Nowa placówka ma otrzymać nazwę „Małopolska Centralna Kasa Oszczędności“ i statut jej ma być wniesiony pod obrady ciał ustawodawczych już w następnej sesji.

O ogólno-krajowy Związek Gminnych Kas Poż.-Oszczędnościowych.

Wśród uchwał powziętych na Zgromadzeniu Delegatów Związku Pracowników Samorządu Terytorialnego w Gdyni znalazła się też uchwała dotycząca organizacji gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych. Zgromadzenie postanowiło domagać się, aby władze Związku dążyły do uzyskania u władz państwowych:

1. równego traktowania gminnych kas p. o. z innymi instytucjami drobnego kredytu przy przydzielaniu kredytów rolniczych, jak np. na cele budownictwa wiejskiego i normowaniu uprawnień organizacyjnych;

2. uregulowania pracy instytucyj oszczędnościowych państwowych i komunalnych na terenie wsi, aby oszczędności wsi były całkowicie używane na cele gospodarczo - kredytowe drobnego rolnictwa;

3. załatwienia pretensyj wkładców do przedwojennych gminnych kas p. o. wskutek zadrażnień, jakie w życiu gminy z tego powodu powstają;

4. rewizji ustawodawstwa gminnych kas p. o. w kierunku wzmocnienia zasad organizacyjnych, lepszego dostosowania do zadań gospodarczo - kredytowych, w szczególności oszczędnościowych, przez utworzenie powszechnego funduszu gwarancyjnego kas na wypłatę wkładów;

5. wzmocnienie roli czynnika społecznego w tych kasach przez utworzenie ogólno - państwowego Związku Kas przy zachowaniu uprawnień nadzoru administracyjnego;

6. rozwinięcie sieci gminnych kas p. o. na całe państwo i usunięcie anomalii krępujących powstawanie nowych gminnych kas p. o., gdy w samych województwach centralnych i wschodnich około 200 gmin wiejskich nie posiada żadnej miejscowej organizacji drobnego kredytu, a ponad 400 gmin na tymże terenie posiada zbyt małą sieć organizacyj kredytowych spółdzielczych, aby sprostować elementarnym potrzebom kredytowym ludności.

Konkurs radiowy dla młodzieży.

W ramach propagandy przez radio, którą Związek K. K. O. w Warszawie prowadzi w imieniu i przy poparciu pozostałych Związków, urządza się trzeci z kolei konkurs radiowy komunalnych kas oszczędności, przeznaczony specjalnie dla młodzieży. Szczegółowy plan konkursu został zakomunikowany kasom w drodze okólnika Związku, dlatego ograniczamy się na tym miejscu do podania samych warunków konkursu.

Udział w konkursie może wziąć młodzież szkolna i dzieci. Po wysłuchaniu trzech audycji (wygłoszonych z rozgłośni warszawskiej dn. 5, 9 i 12, a z rozgłośni regionalnych — 6,

8 i 13 października) n. t. „Przygoda Jurka“ uczestnicy konkursu winni napisać odpowiedź na pytanie „*Dlaczego warto oszczędzać?*“ Odpowiedzi w objętości jednej strony kartki papieru należy przesłać najpóźniej do dn. 20 października pod adresem Związku K. K. O. w Warszawie lub Polskiego Radia. Oprócz tekstu odpowiedzi należy podać imię, nazwisko, wiek i dokładny adres autora.

Za najlepsze odpowiedzi zostaną przyznane następujące nagrody: I — zł 100, II — zł 30, III — zł 20, nadto 10 nagród po zł 10, 20 nagród po zł 5, 50 skarbonek, 100 ciekawych książeczek.

Wyniki konkursu zostaną podane dn. 29 października z rozgłośni regionalnych i 30 października z rozgłośni warszawskiej.

Należy się spodziewać, że ten pierwszy konkurs radiowy dla młodzieży da dobre wyniki i będzie dobrą propagandą oszczędności na progu roku szkolnego.

Wzrost wkładów w spółdzielniach kredytowych.

Wzrost wkładów, który ma miejsce we wszystkich instytucjach finansowych, nie ominął również spółdzielni kredytowych. Łączna suma ich wkładów wzrosła w pierwszym kwartale rb. z 253,9 miln. zł na 264,7 miln., to znaczy o przeszło 4%. W porównaniu z kasami oszczędności jest to wzrost niewielki.

Jest rzeczą charakterystyczną, że polskie spółdzielnie kredytowe wykazały w tym czasie większy wzrost od przyrostu globalnego wkładów spółdzielczości w Polsce. Wkłady w nich zwiększyły się mianowicie z 125.419.000 zł w końcu r. ub. na zł 139.683.000 w końcu I kwartału rb. Przyrost wynosi więc przeszło 11%. Drugą rzeczą charakterystyczną jest, że przyrost wkładów wykazują polskie spółdzielnie wszystkich województw, prócz białostockiego, poleskiego i tarnopolskiego.

Nowy sposób propagandy wśród młodzieży.

Jak donosi prasa, księgarnie poznańskie rozdadzą młodzieży szkolnej z rozpoczęciem roku szkolnego przy zakupie książek ponad 10 zł — książeczki wkładkowe Banku Związku Spółek Zarobkowych z wkładem zawiązkowym 1 złotego. Książeczki te zawierają ulotkę propagującą składanie oszczędności przez młodzież. Ogółem w Poznaniu i kilku większych miastach ma być rozdanych 10 tysięcy książeczek wkładkowych.

Sama myśl wykorzystania momentu zakupu książek dla celów propagandowych wydaje się dobra. Mniej szczęśliwy wydaje się warunek uzależniający uzyskanie książeczki od wydania 10 zł na książki. W ten sposób dzieci biedniejsze, które nabywają przeważnie książki używane od kolegów i koleżanek, w propagandzie są pominięte. Można oczywiście być zdania, że robienie dość kosztownej propagandy wśród dzieci, których rodzice nie są w stanie nabyć nowych książek za 10 zł, się nie opłaci. Byłoby to jednak podejście może zbyt „kupieckie“.

Lista papierów zastrzeżonych.

Urząd Długów Państwa pismem z dnia 10 września 1937 r. (Nr 25413/II/590 U. T/37) zawiadamia, że Sąd Okręgowy Wydział V w Warszawie wzbronił wszelkich wypłat i dokonywania jakichkolwiek transakcji następującymi obligacjami:

4% Pożyczki Konsolidacyjnej: postanowieniem z dnia 5 — 7.VIII.1937 r. nr V. Co. 350/37

obligacjami: nr 38665 wart. im. 500 zł,
nr nr 176227 — 228 wart. im. po 100 zł.

Nadto wymieniony Sąd uchylił zakaz wypłat i dokonywania transakcji odnośnie następujących obligacji 5% państwowej pożyczki konwersyjnej z 1924 r.: postanowieniem z dnia 24.VII.1937 r. nr V. Co. 863/35 odnośnie

obligacji: nr nr 4091772—773 wart. im. po 1000 zł,
nr nr 4091775—776 wart. im. po 1000 zł,
nr nr 2017474—493 wart. im. po 10 zł,
nr 3030646 wart. im. 10 zł.

Klęska nieurodzaju.

Dość optymistyczne pierwotnie horoskopy co do zbiorów tegorocznych obecnie uległy korekturze wskutek zebranych już cyfr szacunkowych z całego kraju. Cyfry te dowodzą, że zbiory tegoroczne są znacznie gorsze nie tylko od zeszłorocznych, ale i od przeciętnych zbiorów z lat 1932 — 1936.

Obliczenia Gł. Urzędu Stat. dokonane w połowie sierpnia dają następujące rezultaty w miln. kwintali:

	1937 r.	1936 r.	1932—1936
Pszenica	17,9	21,3	19,5
Żyto	55,7	63,6	65,3
Jęczmień	12,8	14,0	14,3
Owies	23,5	26,4	25,7

Łatwo wyliczyć że zbiory tegoroczne są gorsze od zeszłorocznych dla pszenicy o 16%, dla żyta o 13%, dla owsa o 11% i dla jęczmienia o 8%.

Cyfry zebrane przez ankiety Związku Izb i Organizacji Rolniczych, acz prowizoryczne, są jeszcze mniej pomyślne. A groźnie już przedstawiają się zbiory pasz. Straty w koniczynie wahają się od 30 do 90%, zależnie od województwa, a w zbiorach siana od 25 — 60%.

Dane powyższe dowodzą, że sytuacja w rolnictwie kształtuje się b. niekorzystnie i zachodzi obawa, że nieurodzaj tegoroczny zniweczyć może poprawę koniunktury w rolnictwie, która została zapoczątkowana w roku ubiegłym. Nie potrzeba zaś podkreślać, jakie znaczenie dla K. K. O. posiada położenie rolnictwa. Pogorszenie obsługi dawnych długów i nacisk na kasy o nowe kredyty wydaje się rzeczą nieuniknioną. Z drugiej strony wzrost kosztów utrzymania ludności „pracującej“ wpłynąć może ujemnie na proces kapitalizacji pieniężnej.

Wiadomości zagraniczne

Walne zebranie Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności.

W dniach 4 — 6 września br. odbyło się w Zagrzebiu walne zebranie Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności z udziałem delegatów Polski, Jugosławii i Czechosłowacji.

Po przyjęciu sprawozdania z działalności Zrzeszenia, którego kierownictwo spoczywało w rękach Związku jugosłowiańskich kas oszczędności, i po dyskusji nad referatami opracowanymi przez delegacje kas trzech krajów, dokonano wyborów prezydium Zrzeszenia na lata 1937/8 i 1938/9. Kiero-

wnictwo Zrzeszenia przeszło z kolei na Polskę. Prezesem został wybrany p. J. Zdanowski, Prezes Związku Związków K. K. O., wiceprezesem ze strony polskiej p. dr St. Uhma, Prezes Związku K. K. O. we Lwowie, drugim wiceprezesem p. L. Barciszewski, Prezes Związku K. K. O. w Poznaniu, sekretarzem p. M. Tułacz, Dyrektor Związku K. K. O. w Katowicach i zastępcą sekretarza p. J. Rożkowski, Dyrektor Związku K. K. O. w Warszawie.

Uczestnicy zebrania wzięli udział w Kongresie jugosłowiańskich kas oszczędności, który się równocześnie odbywał pod protektoratem Króla Piotra II.

Obszerniejsze sprawozdanie z zebrania zamieścimy w przyszłym numerze „Oszczędności".

Cyfry, które nas zawstydzają.

Rozwój oszczędności wśród młodzieży w Polsce niewątpliwie robi duże postępy. Dowodem tego jest coraz większa liczba szkolnych kas oszczędności, wzrastająca liczba wydawnictw propagandowych dla młodzieży i wzrost nakładów czasopism poświęconych propagandzie oszczędności wśród młodzieży („Gazetka Oszczędnościowa" i „Młody Obywatel").

Jak małą jednak rolę spełniają u nas te czasopisma, wystarczy porównanie z taką np. Norwegią. Związek norweskich kas oszczędności rozpoczął wydawać propagandową gazetkę rozdawaną wśród młodzieży szkolnej. Pierwszy numer „*Lykkesmeden*" (Kowal Szczęścia) został wydany w 100.000 egzemplarzy, ze względu jednak na wielkie zapotrzebowanie zaszła konieczność wydania drugiego numeru w nakładzie 175.000 egzemplarzy. Władze szkolne gorąco zaleciły to wydawnictwo szkołom. Nie zapominajmy, że Norwegia liczy tylko 2,9 miln. mieszkańców, czyli 11 razy mniej od Polski. A stosunek nakładu naszych czasopism do nakładu gazetki norweskiej? Naprawdę porównanie, które nas zawstydza.

Szwedzka P. K. O. rozpoczęła działalność kredytową.

Ostatnio rząd udzielił zezwolenia szwedzkiej Pocztowej Kasie Oszczędności na udzielanie kredytów hipotecznych na określony termin, na tych samych warunkach co kasy oszczędności zwykłe. W związku z tym został zmieniony regulamin administrowania funduszami P. K. O. Z dniem 1 lipca przepisy normujące udzielanie pożyczek hipotecznych ze stałym terminem płatności zostały zrównane w obu typach instytucyj.

Uproszczone systemy pracowniczych kas oszczędności.

W Nr 7 „*L'Epargne du Monde*" znajdujemy streszczenie ciekawego artykułu zamieszczonego w jednym z ameryk. czasopism bankowych na powyższy temat. Autor wychodzi z założenia, że doświadczenia z czasu kryzysu nauczyły pracowników i robotników, jak niebezpieczne są nadmierne zakupy na raty, a ile korzyści daje kupno za gotówkę, a co za tym idzie, nauczyli się cenić oszczędność, dzięki której można zebrać odpowiednią sumę na kupno potrzebnych przedmiotów. Ponieważ zaś oszczędność zbiorowa ma większe szanse przeniknięcia do mas pracowniczych, niż oszczędność indywidualna, przeto warunkiem powodzenia akcji oszczędnościowej w tych sferach jest ujęcie jej w pewne systemy.

Jako najlepiej nadające się do tego autor zaleca dwa systemy:

Po przeprowadzeniu należytej propagandy należy wezwać zainteresowanych do podpisania deklaracji upoważniającej kasę przedsiębiorstwa do potrącania z każdej płacy pewnej sumy na cele oszczędności. Deklaracja ta zawiera spis instytucji finansowych, które podejmują się przyjmować te oszczędności i pracownik winien wskazać, z którą z nich chce współpracować. Deklaracje sortuje się następnie według wybranych instytucji i na ich podstawie instytucje te przysyłają do fabryki swych urzędników celem zorganizowania koła oszczędzających.

Książeczkę wydaje się po wpłaceniu przez pracownika pierwszego wkładu. Książeczka pozostaje zwykle w kasie przedsiębiorstwa, które odsyła ją do kasy oszczędności w każdym dniu wypłat celem dopisania potrąconej sumy. W kopercie, w której pracownik otrzymuje płacę, znajduje się kartka wskazująca, że zgodnie z deklaracją taka to suma została potrącona z jego wynagrodzenia; nadto na kartce podany jest każdorazowo stan konta oszczędnościowego pracownika, dzięki czemu rosnąca stale cyfra wkładu jest zachętą do dalszej oszczędności.

System jest bardzo prosty. Jeśli pracownik chce zmniejszyć lub zwiększyć zadeklarowaną sumę wkładu, komunikuje o tym swemu przełożonemu, który zawiadamia kasę przedsiębiorstwa. Jeśli zaś pracownik pragnie w razie potrzeby podjąć ze swego konta jakąś sumę, podpisuje zlecenie, na podstawie którego kasa przedsiębiorstwa wręcza mu żądaną kwotę; pracownik więc nie potrzebuje chodzić w tym celu do kasy oszczędności.

Jeżeli jedna tylko kasa oszczędności obsługuje wszystkich pracowników, system ten może być nieco zmieniony. W tym przypadku deklaracja upoważniająca do potrącania określonej sumy z każdego wynagrodzenia służy za dowód pierwszej wpłaty. Po pierwszej wpłacie kasa oszczędności przesyła przedsiębiorstwu książeczki oszczędnościowe, a następnie w każdym dniu wypłat kasa dostarcza bileciki („ticket") przedziurkowane na dwie części, z których każda zawiera numer koperty, w której pracownik otrzymuje płacę, oraz sumę, którą mu się potrąca. Jedną część biletu otrzymuje wraz z kopertą pracownik, a druga część wraca do kasy oszczędności wraz z książeczką i czekiem na ogólną sumę potrąconą tytułem wkładów. Bilety grupuje się w kolejności numerów i listę numerów kasa przechowuje u siebie. Jeżeli z jakiegoś powodu nie dokonano potrącenia z płacy któregoś z pracowników, obie części biletu wracają do kasy. Na podstawie otrzymanych biletów kasa wpisuje wpłaty do poszczególnych książeczek, które następnie odsyła do biura przedsiębiorstwa. System ten jednak ma tę wadę, że robotnik celem podjęcia oszczędności zmuszony jest sam udać się do kasy oszczędności.

NADESŁANE

„Przegląd Gospodarczy", zeszyt 16 — 17, zawiera: „Przegląd sytuacji" — E. R.; „Wytyczne polityki tłuszczowej" — J.; „Zapomniana reforma" — S. K.; „Dzielić czy mnożyć" — n. a.; „Zagadnienie Funduszu Pracy" — s. k.; „Z gospodarczego położenia W. Brytanii" — Dr St. Janicki; „Koniunktura w Finlandii" — K. Sp.; Kronika zagraniczna; „Fundusze stabilizacyjne" — Dr J. Fajans. Rynki towarowe, Kronika.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KONIŃSKIEGO W KONINIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		106.596,10	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		80.153,47	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		8.389,78	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			195.139,35
2. Kupony			
3. Waluty obce			1.038,41
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		69.852,27	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		2.400,00	72.252,27
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (32 kont)			50.734,77
8. Pożyczki wekslowe (1653 kont)			438.665,35
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (36 kont)		12.582,46	
b) przeterminowane (kont)			12.582,46
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (kont)			
c) zabezp. innymi wartościami (kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (156 kont)		24.256,00	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			24.256,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (6 kont)			9.793,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (15 k.)			19.561,86
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			4.280,00
17. Ruchomości			8.997,16
18. Różne			2.585,27
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			36,32
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			839.922,22
21. Depozyty			321.401,10
22. Udzielone gwarancje			130.000,00
23. Inkaso			40.973,89
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.332.297,21

Stan bierny.

	W wal. obc. zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			14.404,09
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (6 kont)		17.276,47	
b) terminowe (2 kont)		3.159,46	20.435,93
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1797 kont)		360.995,41	
b) terminowe do 3 mies. (217 kont)		30.627,03	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (430 kont)		101.751,92	493.374,36
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (16 kont)		48.025,64	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (130 kont)		140.281,77	188.307,41
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			830,95
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		6.875,00	
c) w Bankach Komunalnych K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			6.875,00
12. Dyskonto Akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14 Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			8.036,76
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			6.157,72
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.500,00	1.500,00
Razem			839.922,22
22. Różni za depozyty			321.401,10
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj			130.000,00
24. Różni za inkaso			40.973,89
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.332.297,21

1) W tym papiery wartościowe Funduszu Zasobowego zł 11.433,58.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 R.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	17.312,72	
b) od rachunków bieżących	1.956,41	
c) od redyskonta weksli	1.738,61	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	125,67	
e) różne inne	152,46	21.285,87
2. Prowizje wypłacone		1.507,39
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	35.520,00	
b) świadczenia socjalne	5.264,00	
c) wydatki rzeczowe	11.887,49	52.671,49
4. Podatki i opłaty skarbowe		170,05
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	986,20	986,20
6. Odpisy na dłużnikach		1.040,70
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		7.687,89
9. Różne		274,70
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		1.500,00
Razem		87.124,29

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	57.816,58	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	3.929,78	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	1.044,00	
f) od papierów wartościowych	5.110,09	
g) od K. K. O. i Banków	89,73	
h) różne inne	1.139,85	69.130,03
2. Prowizje pobrane		7.601,19
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		4.709,35
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		5.683,72
10. Strata		
Razem		87.124,29

Buchalter (—) **M. Jaworska**

Dyrektor Zarządzający (—) **Bartosik**
Zastępca Dyrektora (—) **J. Kubaszewski**
Członek Zarządu (—) **L. Ganowicz**

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej (—) **Leon Wroczyński**
Członkowie Komisji Rewizyjnej:
(—) **Rusin**
(—) **S. Opaliński**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KONECKIEGO W KOŃSKICH

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		19.599,60	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		5.725,11	
c) pozost. w Bankach Państw. i Kom.		5.716,—	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			31.040,71
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		29.278,50	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		6.775,—	36.053,50
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (.... kont)			
8. Pożyczki wekslowe (2188 kont)			217.664,11
9. Weksle protestowane			
a) pochodz. z dysk. i poż. wekslowych (233 kont)		22.807,11	
b) pochodzące z innych kredytów			22.807,11
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartośc. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (2 kont)			49.608,74
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (415 kont)		28.035,90	
b) innych wartości (7 kont)		907,—	
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			28.942,90
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (16 kont)			21.706,30
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (528 kont)			231.768,10
15. Odsetki zaległe			10.328,94
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			4.957,84
18. Różne			9.347,42
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			2.158,41
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			666.384,08
21. Depozyty			114.862,68
22. Udzielone gwarancje			10,—
23. Inkaso			20.141,54
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			122.959,—
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			924.357,30

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		75.000,—	80.466,56
2. Fundusz zasobowy		5.466,56	
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (5 kont)		3.575,35	
b) terminowe (6 kont)		263.274,07	266.849,42
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1044 kont)		60.215,09	
b) terminowe do 3 miesięcy (28 kont)		21.425,62	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (121 kont)		60.827,95	142.468,66
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instyt. państw., samorząd. i innych prawno - publ. (15 kont)		42.979,39	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (23 kont)		14.193,55	57.172,94
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			130,—
11. Redyskonto akceptów			
a) w Banku Polskim		18.932,—	
b) w Bankach państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		24.763,—	
d) w innych instytucjach kredytowych			43.695,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			59.314,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			12.430,74
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			3.443,14
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			413,62
Razem			666.384,08
22. Różni za depozyty			114.862,68
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			10,—
24. Różni za inkaso			20.141,54
25. Bank Akceptacyjny			122.959,—
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			924.357,30

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	20.862,86	
b) od rachunków bieżących	2.074,77	
c) od redyskonta weksli	4.633,92	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	3.188,88	
e) różne inne	66,99	30.827,42
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	20.029,—	
b) świadczenia socjalne	1.785,54	
c) wydatki rzeczowe	8.325,09	30.139,63
4. Podatki i opłaty skarbowe		268,51
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		550,87
6. Odpisy na dłużnikach		8.421,95
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		1.678,50
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego		413,62
11. Nadwyżka		
Razem		72.300,50

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	26.242,15	
b) od rachunków bieżących	5.076,10	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	3.385,62	
d) od pożyczek konwersyjnych	8.101,37	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	2.303,19	
f) od papierów wartościowych za kupony	1.897,50	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne pomoc Skarbu Państwa	11.722,97	58.728,90
2. Prowizje pobrane		1.473,12
3. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		938,—
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		1.346,94
7. Opłaty na koszty administracji		9.813,54
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		72.300,50

Dyrekcja Kasy: Dyrektor (—) **Wacław Ziembiński**
Zastępca Dyrektora (—) **Zofia Szymańska**
Członek Dyrekcji (—) **Wacław Gzel**

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) **Mieczysław Sokalski**
Członkowie:
(—) **Janusz Łącki**
(—) **Ignacy Witek**

Buchalter (—) **Zofia Szymańska**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POW. KRASNYSTAWSKIEGO W KRASNYSTAWIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		3.284,99	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		6.306,68	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		922,—	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			10.513,67
2. Kupony			355,—
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		6.078,—	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		3.990,—	10.068,—
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			1.059,50
7. Weksle zdyskontowane (.... kont)			
8. Pożyczki wekslowe (110 kont)			23.370,35
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (220 kont)		33.260,76	
b) pochodzące z innych kredytów			33.260,76
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościow.			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innymi wartościami (4 kont)		152.399,44	152.399,44
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (kont)			
b) innych wartości (kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (38 kont)			19.918,50
13. Pożyczki hipoteczne (kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (302 kont)			141.053,—
15. Odsetki zaległe			10.302,72
16. Nieruchomości			2.000,—
17. Ruchomości			1.264,18
18. Różne			5.598,87
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			8.137,74
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		218.335,13	
b) za rok sprawozdawczy		19.355,45	237.690,58
Razem			656.992,31
21. Depozyty			117.373,28
22. Inkaso u korespondentów			1.800,—
23. Inkaso			20.230,26
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			86.656,—
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			883.051,85

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			100.000,—
2. Fundusz zasobowy			165,66
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomoci			210,—
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (2 kont)		19.703,07	
b) terminowe (kont)			19.703,07
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (931 kont)		52.153,62	
b) terminowe do 3 mies. (2 kont)		7.725,—	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (3 kont)		4.141,14	64.019,76
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (2 kont)		3.826,28	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (3 kont)		730,—	4.556,28
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			408,73
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		13.975,—	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			13.975,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept.			86.656,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		247.279,51	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		94.808,50	
d) przez inne instytucje		13.859,18	355.947,19
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18 Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			1.396,64
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			9.953,98
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			656.992,31
22. Różni za depozyty			117.373,28
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			22.030,26
25. Bank Akceptacyjny			86.656,—
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			883.051,85

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	4.795,01	
b) od rachunków bieżących	8.132,85	
c) od redyskonta weksli	1.295,33	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	20.311,87	
e) różne inne	2.360,58	36.895,64
2. Prowizje wypłacone		111,22
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	10.067,43	
b) świadczenia socjalne	665,35	
c) wydatki rzeczowe	3.996,12	14.728,90
4. Podatki i opłaty skarbowe		38,59
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	210,—	
b) ruchomości	229,10	439,10
6. Odpisy na dłużnikach		504,69
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		5.462,—
9. Różne		2.929,—
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		61.109,14

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	7.552,02	
b) od rachunków bieżących	12.470,39	
c) od pożyczek skonwert. na Bank Akcept.	12.386,97	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	1.191,31	
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych	785,50	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	535,11	34.921,30
2. Prowizje pobrane		2.156,63
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		3.312,75
7. Opłaty na koszty administracji		76,22
8. Różne dochody		1.286,79
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		19.355,45
Razem		61.109,14

Buchalter (—) **J. Szmalc**

Dyrekcja Kasy: Dyrektor Zarządzający (—) **W. Wolski**
Zastępca Dyrektora (—) **E. Komorowski**
Członek Dyrekcji (—) **J. Szmalc**

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) **Tadeusz Fleszyński**
Członkowie:
(—) **Piotr Bodak**
(—) **Michał Stefańczyk**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W ŁUNIŃCU

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 ROKU.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		2.108,62	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		1.420,65	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		3.663,07	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			7.192,34
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		3.873,84	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		1.000,—	4.873,84
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (580 kont)			41.117,97
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (67 kont)		6.597,54	
b) poch. z innych kredytów (.... kont)			6.597,54
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (kont)		72.872,56	72.872,56
11. Pożyczki terminowe na zastaw (94 k.)			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (kont)		6.035,40	
b) innych wartości		7.037,—	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			13.072,40
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont).			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptac. (.... kont)			
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			724,20
18. Różne			14.778,42
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		96.796,52	
b) za rok sprawozdawczy		79.732,42	176.528,94
Razem			513.741,76
21. Depozyty			293.577,55
22. Różni za weksle gwarancyjne			97.700,—
23. Inkaso			13.340,58
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			404.618,13
Razem			918.359,89

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			31.000,—
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych:			
a) bezterminowe (14 kont)		159.183,15	
b) terminowe (kont)			159.183,15
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (644 kont)		26.253,82	
b) terminowe do 3 mies. (kont)			
c) term. ponad 3 m. i warunk. (k.)			26.253,82
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publiczn. (24 kont)		18.572,20	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (99 kont)		21.973,99	40.546,19
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			3.633,52
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		8.045,28	
d) w innych instytucjach kredytowych.			8.045,28
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		232.638,82	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			232.638,82
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			12.440,98
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokresowe)			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			513.741,76
22. Różni za depozyty			293.577,55
23. Weksle gwarancyjne			97.700,—
24. Różni za inkaso			13.340,58
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			404.618,13
Razem			918.359,89

RACHUNEK STRAT I ZYSKOW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	10.239,78	
b) od rachunków bieżących		
c) od redyskonta weksli	1.604,98	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	10.981,98	
e) różne inne	2.356,65	25.183,39
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	15.556,10	
b) świadczenia socjalne	1.147,68	
c) wydatki rzeczowe	4.854,69	21.558,47
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	429,90	429,90
6. Odpisy na dłużnikach		55.057,60
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		394,66
9. Różne		1.724,45
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		104.348,47

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	17.222,76	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
9. Różne		
e) od pożyczek i wierzyteln. hipotecznych	256,—	
f) od papierów wartościowych	265,40	
g) od K. K. O. i Banków	1.489,44	
h) różne inne		19.233,60
2. Prowizje pobrane		1.938,18
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		3.024,41
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		419,86
9. Strata		79.732,42
Razem		104.348,47

Buchalter (—) T. Miadziołko

Zarząd Tymczasowy: Przewodniczący (—) Fr. Gliszczyński
Zastępca przewodniczącego (—) T. Miadziołko

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU NOWOGRÓDZKIEGO W NOWOGRÓDKU

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		14.442,58	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		26.725,14	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			41.167,72
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		7.356,65	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		7.360,—	14.716,65
5. Banki i K. K. O. „Loro“			
6. Banki i K. K. O. „Nostro“			774,—
7. Weksle zdyskontowane (2 kont)		3.933,—	
8. Pożyczki wekslowe (755 kont)		104.725,—	
9. Weksle protestowane:			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (465 k.)		58.478,67	
b) pochodzące z innych kredytów			167.136,67
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką (kont)			
c) zabezp. innymi wartościami (2 kont)		116.943,69	116.943,69
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) pap. wart. i książ. oszcz. (26 kont)		1.801,50	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			1.801,50
12. Pożyczki na skrypty dłużne (kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (1 kont)		3.610,—	3.610,—
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzon. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (973 kont)			396.801,—
15. Odsetki zaległe do 1.I.1935 r.			4.940,20
16. Nieruchomości			19.064,25
17. Ruchomości			654,—
18. Różne			29.835,93
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.768,42
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		48.920,09	
b) za rok sprawozdawczy			48.920,09
Razem			851.134,12
21. Różni za weksle konw.			381.890,—
22. Depozyty (obce)			728.029,10
23. Inkaso u korespondentów			210,—
24. Inkaso			68.111,92
25. Akcepty Banku Akceptacyjnego			163.750,—
26. Różni za depoz. wł.			1,—
Ogółem			2.193.126,14

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy		50.000,—	
2. Fundusz zasobowy		13.511,50	63.511,50
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			821,20
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (14 kont)		6.568,80	
b) terminowe (1 kont)		10.118,23	16.687.03
7. Wkłady oszcz. osób fizycznych i prawno-prywat.:			
a) bezterminowe (1955 kont)		30.190.83	
b) terminowe do 3 mies. (55 kont)		24.073,30	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (kont)			54.264.13
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. i t.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (7 kont)		53.498,—	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (56 kont)		42.915,35	96.413,35
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		45.105,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			45.105,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			163.750,—
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		346.209,90	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			346.209,90
15. Banki i K. K. O. „Loro“			
16. Banki i K. K. O. „Nostro“			38.804,—
17. Przekazy na Kasę			212,15
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			2.158,10
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			8.490,91
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		14.706,85	14.706,85
Razem			851.134,12
22. Różni za depozyty			728.029,10
23. Weksle kaucyjne			381.890,—
24. Różni za inkaso			68.321,92
25. Bank Akceptacyjny			163.750,—
26. Depozyty własne			1,—
Ogółem			2.193.126,14

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	5.669,34	
b) od długów bankowych	25.682,73	
c) od redyskonta weksli	4.354,93	
d) od redyskonta strat	14.987,38	
e) różne inne	256,83	50.861,21
2. Prowizje wypłacone		1.059,90
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	18.973,75	
b) świadczenia socjalne	4.534,62	
c) wydatki rzeczowe	13.190,52	36.698,89
4. Podatki i opłaty skarbowe		107,53
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	381,25	
b) ruchomości	451,—	832,25
6. Odpisy na dłużnikach		8.614,62
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne. Na tow. zł 1046,37. Pr. Stor. 325,—		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		14.706,85
Razem		112.881,25

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	18.088,60	
b) od rachunków bieżcych	3.886,91	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od redyskonta weksli	446,24	
e) od wykup. weksli prot.	9.447,75	
f) od papierów wartościowych		
g) od konwersji poż. i pomoc Sk. Państw.	19.307,94	
h) różne inne (4½% Konw. za pośredn. Państw. B-ku Rolnego)	10.468,92	61.646,36
2. Prowizje pobrane		4.065,30
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		198,55
6. Odzyskane straty		42.173,23
7. Opłaty na koszty administracji		4.797.81
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		112.881,25

Buchalter (—) Kurbyko Arkadiusz

Naczelnik Zarządu i Dyrektor: (—) Kiełło Władysław

Członkowie Zarządu:
(—) Sianożęcki Piotr
(—) Zdanowicz Emil

Komisja Rewizyjna:
(—) Kamiński Andrzej
(—) Jóźwiak Stanisław

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ZAWIERCIAŃSKIEGO W ZAWIERCIU

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		44.328,13	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		17.394,20	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		2.273,—	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			63.995,33
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		35.373,—	
c) listy zastawne i obligacje .			
d) obligacje związków komunalnych .		6.264,—	
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .			41.637,—
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdysk. (2086 kont) i poż. weksl.			447.226,33
8. Pożyczki wekslowe			
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (642 kont)		158.584,65	
b) pochodzące z innych kredytów*			158.584,65
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont) .			
b) zabezpieczone hipoteką . . .			
c) zabezp. innymi wartośc.. (19 kont)		247.809,37	247.809,37
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (185 kont) . . .		14.320,—	
b) innych wartości (1 konto) . .		75,—	
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			14.395,—
12. Pożyczki na skrypty dłużne (2 konta) .			127.519,52
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (491 kont)			361.535,—
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości 3)			76.344,98
17. Ruchomości			18.582,70
18. Różne. Odsetki zapłac. n. 1937 r. .			5.576,08
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			35.238,80
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			136.554,83
Razem . .			1.734.999,59
21. Depozyty			48.761,89
22. Udz. gwar. Różni za Nasze Wek. Kauc.			7,—
23. Inkaso			126.841,31
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			360.576,—
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego . .			
Razem . .			536.186,20
Ogółem .			

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			46.858,40
3. Fundusze specjalne			
a) Specjalny Fundusz Rezerwowy .		8.434,27	
b)			8.434,27
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			1.319,58
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (1 konto) . . .		538,20	
b) terminowe (2 konta)		239.275,69	239.813,89
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1782 kont) . .		159.071,85	
b) terminowe do 3 miesięcy (123 kont)		143.842,79	
c) terminowe ponad 3 miesiące i wakowe			302.914,64
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorzd. i innych prawno-publ. (6 kont) . .		22.218,85	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (47 kont)		54.884,50	77.103,35
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			33.729,20
10. Zobowiązania inkasowe			308,92
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		22.237,19	
b) w Bankach Państwowych . . .		94.900,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			117.137,19
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			279.316,—
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		6.251,—	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .		541.334,33	547.585,33
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. (Różne). Odsetki pobrane n. 1937 r. .			6.213,27
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			24.265,55
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem . .			1.734.999,59
22. Różni za depozyty			48.761,89
23. (Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj). Nasze Weksle Kaucyjne . .			7,—
24. Różni za inkaso			126.841,31
25. Bank Akceptacyjny			360.576,—
26. Fundusz Emerytalny			
Razem . .			536.186,20
Ogółem. .			

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	61.421,48	
b) od rachunków bieżących . . .	4.103,63	
c) od redysk. weksli i akcep. B-ku Akc.	28.692,99	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	2.294,85	
e) różne inne	86,95	96.599,90
2. Prowizje wypłacone		453,62
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	49.647,95	
b) świadczenia socjalne	4.259,58	
c) wydatki rzeczowe	18.206,98	72.114,51
4. Podatki i opłaty skarbowe		217,01
5) Amortyzacja		
a) nieruchomości	487,58	
b) ruchomości	1.996,—	2.483,58
6. Odpisy na dłużnikach		149.051,16
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		1.746,90
9. Róż. tj. %% pobr. n. 1937 od dysk. i u. k.		6.213,27
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawcz.		
11. Nadwyżka		
Razem . .		328.879,95

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli i ukł. konwers. n. Bk. Akc.	111.788,43	
b) od rachunków bieżących . . .	17.091,34	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	2.685,65	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .	7.124,53	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	15.422,17	
g) od K. K. O. i Banków	887,94	
h) różne inne	5.644,87	160.644,93
2. Prowizje pobrane		11.012,57
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		17,94
4. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		108,35
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		384,11
6. Odzyskane straty		104,—
7. Opłaty na koszty administracji . . .		1.325,74
8. Różne dochody		
a) %% zapł. w 1937 r. od red. i ak. B. A.	5.576,08	
b) Pomoc Skarbu Pań. z tyt. obn. % ukł.	12.021,40	
c) czynsz z dzierż.	1.130,—	18.727,48
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		136.554,83
Razem . .		328.879,95

Wice-Dyr. — Buchalter: (—) Lesław Gąsiorowski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Adolf Kuncewicz
Członkowie: (—) Mieczysław Fijałkowski
(—) Władysław Cesarz

Zarząd Kasy:
Naczelnik: (—) Aleksander Erbe
Zast. Nacz.: (—) Ks. Bolesław Wajzler
Dyrektor: (—) Ludwik Masłowski

Uwaga: Wskutek błędów jakie się zakradły do bilansu ogłoszonego w Nr 15, bilans ogłasza się powtórnie. (Redakcja).

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.